

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2021-1025

4.11.2021

Codan Forsikring

Bygning - innbo (kombinert)

Uriktige opplysninger om skadeårsak? – oppsigelse av forsikring for enkeltpersons foretak – fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Sikrede søkte erstatning for skader hans bil var påført under sin delkaskoforsikring. Selskapet mente at sikrede hadde opplyst til selskapet at skadene var oppstått under et innbruddsforsøk. Skadene ble meldt til politiet som et skadeverk. Politiet henla saken grunnet bevisets stilling. Selskapets takstmann mente at skadene ikke var forenelig med et innbrudd eller innbruddsforsøk, men at skaden mest sannsynlig hadde skjedd ved pårygging mens døren stod åpen. Selskapet avslo kravet på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd. Selskapet mente at sikrede hadde forklart seg uriktig om skadeårsaken i et forsøk på å få dekket skaden. Selskapet sa opp alle sikredes forsikringer, herunder forsikringen for sikredes enkeltpersonforetak under henvisning til fal. § 8-1 femte ledd. Sikrede bestred at han hadde forklart seg uriktig og viste til at han kun hadde sagt at innbrudd/innbruddsforsøk var en mulig skadeårsak. Sikrede var også av den oppfatning at selskapet ikke kunne si opp forsikringen for enkeltpersonforetaket som følge av et eventuelt brudd på opplysningsplikten under en privatforsikring. Nemnda kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn, men bemerket at smittebestemmelsen i fal. § 8-1 femte ledd, kunne anvendes overfor sikredes enkeltmannsforetak.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for skade på motorvogn og spørsmålet om selskapet er fri for ansvar pga. uredelig brudd på opplysningsplikten under skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd; herunder om selskapet kan si opp alle sikredes forsikringer, jf. fal. § 8-1 femte ledd.

Sikrede søkte den 26.11.20 erstatning under delkaskoforsikringen for skader hans bil var påført. Selskapet har anført at sikrede under telefonsamtalen med selskapet opplyste at skadene hadde oppstått under et innbruddsforsøk.

Sikrede har anmeldt skadene til politiet som et skadeverk. Saken er henlagt av politiet grunnet bevisets stilling.

Selskapets takstmann vurderte skadene ut i fra bilder sikrede hadde tatt og konkluderte med at dørhengslene ikke var skadet, og at det ikke var skader på bilens c-stolpe. Takstmannen mente derfor at døren ikke var forsøkt brutt opp. Selskapet mente at skaden mest sannsynlig hadde oppstått mens døren var åpen og trolig ved at det var rygget på noe.

Selskapet avslo erstatning den 25.1.21 på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten under skadeoppgjøret. Selskapet mente bilens skader ikke var forenelig med et innbrudd eller forsøk på innbrudd, og at sikrede og hans ektefelle derfor hadde forklart seg uriktig om hvordan skadene hadde oppstått. Selskapet sa også opp alle sikredes forsikringsavtaler, jf. fal. § 8-1 femte ledd, herunder en næringsforsikring for sikredes enkeltpersonforetak.

Sikrede krever dekning for skadene på bilen og avviser at det er gitt gale opplysninger. Sikrede har aldri påstått at skadene skyldes et innbruddsforsøk, kun anført dette som en mulig årsak.

Selskapet har uansett ikke rett til å si opp næringsforsikringen. Selskapet har anført brudd på opplysningsplikten for en privatforsikring og har ingen hjemmel for å si opp næringsforsikringen. Dette er også bekreftet av én av selskapets ansatte. Sikrede mottok oppsigelsen i posten tolv dager etter at forsikringen var sagt opp. Dette har påført sikrede tap, blant annet i form av tapt arbeidsinntekt. Sikrede krever en engangserstatning på kr 25 000 + mva. som "plaster på såret". I tillegg krever sikrede dekket alle månedlige omkostninger som overstiger den opprinnelige bedriftsavtalen sikrede hadde med selskapet.

Selskapet avviser ansvar på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten i fal. § 8-1 fjerde ledd. Sikrede og ektefellen har forklart seg uriktig vedrørende skadeårsaken. Sikrede har gitt de sentrale opplysningene i saken, så det var ikke nødvendig å påberope identifikasjon.

Selskapet kan si opp sikredes forsikringsavtaler med én ukes varsel, jf. fal. § 8-1 femte ledd, inkludert næringsforsikringen for sikredes enkeltpersonforetak. Et enkeltmannsforetak er ikke et selvstendig rettssubjekt, men et personlig foretak. Privatpersonen som driver foretaket kan ikke nyte vern av selskapsformen. Når foretaket ikke er et rettssubjekt, vil det i realiteten være sikrede som har krav på erstatning. Sikrede må derfor også regnes som "sikrede" under næringsforsikringen etter fal. § 1-2 bokstav c.

Selskapet er ikke uenig i nemndas avgjørelse i sak FinKN 2012-386, men er av den oppfatning av at avgjørelsen må begrenses til å ha relevans for aksjeselskap. Det må gjøres en særskilt vurdering for enkeltmannsforetak. Problemstillingen i avgjørelsen var formulert om selskapet kunne si opp næringsforsikringer for selvstendige rettssubjekter. Nemnda fremstår å ikke ha foretatt en vurdering av hva som gjelder for et enkeltmannsforetak som ikke er et selvstendig rettssubjekt.

Forsikringsforhold bygger på et tillitsforhold mellom selskap og forsikringstaker. Sikrede har vist at han er villig til å misbruke denne tilliten ved å gi uriktige opplysninger under skadeoppgjøret. Næringsforsikringen er også en motorvognforsikring, i tillegg er partsforholdet tilsvarende det samme i de to forsikringene. Tillitsbruddet vil derfor ramme hele forsikringsforholdet.

For det tilfellet oppsigelsen var ugyldig, var den uansett ikke uaktsom. At konsekvensene blir store når sikrede blir stående uten ansvarsforsikring, er av begrenset betydning for aktsomhetsvurderingen. Det er ingenting som hindrer sikrede i å tegne forsikring i et annet forsikringsselskap. Det at sikrede i dette tilfellet stod uforsikret en kort periode, har ikke sammenheng med oppsigelsen i seg selv, men postforsinkelse. Selskapet har tatt ekstra hensyn til mulige forsinkelser ved å sette oppsigelsesdato til 15 dager etter at brevet postlegges. Selskapet kan ikke lastes for postforsinkelser, når meldingen er sendt i samsvar med forsikringsavtalelovens bestemmelser og meldingen er sendt på forsvarlig vis, forholdene tatt i betraktning.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet kan avslå ansvar og si opp sikredes forsikringer pga. uredelig brudd på informasjonsplikten under skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Nemnda mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet" og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at

avvisningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevisspørsmål", jf. også FinKN 2017-408 og 2018-077.

Saken reiser spørsmål om hvordan skadene oppsto og hva slags forklaring sikrede ga om skadeårsaken. Dette bør belyses med muntlige forklaringer under en hovedforhandling. Siden nemnda ikke tar stilling til hovedspørsmålet, tilsier effektivitetshensyn at den heller ikke tar stilling til spørsmålet om identifikasjon.

Nemnda har likevel en kommentar til spørsmålet om smittebestemmelsen i fal. § 8-1 femte ledd gjelder for forsikring av sikredes enkeltmannsforetak. Bestemmelsen sier at:

I tilfeller som nevnt i fjerde ledd kan selskapet si opp enhver forsikringsavtale det har med sikrede med en ukes varsel.

Retten til oppsigelse gjelder alle "sikredes" forsikringer. Sikrede er ifølge fal. § 1-2 bokstav c:

den som etter forsikringsavtalen vil ha krav på erstatning eller forsikringssum

Et enkeltmannsforetak eies av sikrede som fysisk person og er ikke en selvstendig juridisk person. Erstatningen utbetales derfor til samme "sikrede" som evt. har krav på erstatning under private forsikringer, og sikrede kan disponere beløpet privat eller i forhold til enkeltmannsforetaket etter eget ønske. Det er ikke noen grense mellom foretakets og sikredes økonomi. I FinKN 2012-386 la nemnda til grunn at smittebestemmelsen ikke kunne anvendes i forhold til fire aksjeselskaper og et enkeltmannsforetak eiet av sikrede. Det er klart at et aksjeselskap som sikrede er en annen juridisk person enn sikrede, som er en fysisk person, men en tilsvarende forskjell gjelder ikke mellom sikrede og hans enkeltmannsforetak. Forskjellen mellom selskapsformene er ikke omtalt i FinKN 2012-386, og nemnda mener avgjørelsen ikke er korrekt for enkeltmannsforetaket. Her må derfor smittebestemmelsen komme til anvendelse.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Andreas Pihlstrøm (næringsrepresentant).